

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 298-75-02, 298-74-91, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@rp.gov.ua , сайт: https://rp.gov.ua , код згідно з ЄДРПОУ 00013540

30.09.2022 № 001/4-1362

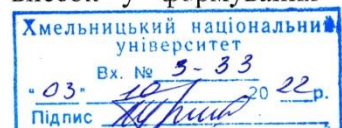
На № _____ від _____

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертацію Любохинець Лариси Сергіївни
«Гнучке управління у забезпеченні
економічної безпеки промислових підприємств»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за
спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Тривалий час умови функціонування вітчизняних підприємств навряд чи можна визнати сприятливими. Впродовж останніх декількох років спостерігається значне посилення впливу дестабілізуючих факторів на діяльність підприємств, що суттєво відображається на їхній економічній безпеці. Військовий напад на Україну у 2022 році докорінним чином змінив усі сфери суспільного життя в Україні та загострив, у тому числі, проблеми в українській економіці, причому на всіх її рівнях — від національної економіки в цілому до кожного окремого підприємства.

За виключно складних умов функціонування вітчизняних суб'єктів підприємництва істотно підвищується цінність та актуальність досліджень за всіма складовими та видами безпеки — у першу чергу, воєнною, соціальною, демографічною тощо — й, у тому числі, за економічною безпекою, яку в Україні доцільно розглядати за всіма її рівнями — для національної економіки в цілому, для окремого регіону та для окремого підприємства як атомарного суб'єкта національної економіки, який навіть за умов війни сплачує податки, надає робочі місця й забезпечує заробітну плату, здійснює свій внесок у формування платіжного балансу української економіки тощо.

Отже, наявні необхідні аргументи для визнання теми дисертаційної роботи Л.С. Любохинець актуальною та затребуваною для теорії та практики управління вітчизняними підприємствами зараз — як напряму досліджень, який присвячений використанню сучасних інструментів та концептів управління, зокрема гнучкого управління, для захисту інтересів промислових підприємств та створення умов економічного зростання; тим більш що сучасні дослідження з питань економічної безпекології мікрорівня доволі часто спрямовані на поглиблення теоретичних засад економічної безпеки, оцінювання її рівня тощо, при цьому нерідко поза увагою залишаються праксеологічні питання забезпечення економічної безпеки на мікрорівні, й, у тому числі, питання використання сучасних інструментів управління для забезпечення такої економічної безпеки. Водночас без додаткових аргументів зрозуміло, що саме такі праксеологічні питання є пріоритетними для вирішення прагматичних завдань економічної безпекології, і вирішення таких завдань сприятиме забезпеченню дотримання інтересів економічної безпеки вітчизняних підприємств й національної економіки в цілому.

На користь актуальності теми дисертаційної роботи свідчить й використання її положень для виконання сукупності науково-дослідних тем, які профінансовано як за кошти державного бюджету, так і за кошти третіх осіб. Зокрема, як свідчать надані документи, положення дисертації використано під час виконання таких науково-дослідних тем:

«Інноваційно-інвестиційні механізми розвитку конкурентоспроможних підприємств за умов становлення соціально відповідального бізнесу» (номер державної реєстрації 0113U008258, 2013 р.);

«Методологія формування мережевих структур та моделі їх корпоративного управління» (номер державної реєстрації 0113U002061, 2014 р.);

«Моделювання фінансово-економічної безпеки підприємницьких структур в стратегіях їх інноваційного розвитку» (номер державної реєстрації 0117U001170, 2019 р.);

«Моделювання стратегій безпечного розвитку інноваційно-орієнтованих соціально-економічних систем» (номер державної реєстрації 0122U001212, 2022 р.).

Отже, наведені аргументи дозволяють позитивно оцінити актуальність теми дисертаційної роботи Л.С. Любохинець, важливість такої теми для розвитку теоретичних та прагматичних засад управління вітчизняними підприємствами.

2. Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків та результатів дисертації

Висновок щодо достовірності та обґрунтованості положень, висновків та результатів дисертації сформовано на підставі аналізу теоретичного базису дослідження, емпіричної його основи, використаних методів дослідження та міри апробації здобутих результатів.

Теоретичний базис дисертаційної роботи включає положення системного підходу, безпекознавства, ризикології, інституціоналізму, сучасні праці закордонних та вітчизняних вчених з питань економічної безпекології. Використаний теоретичний базис дослідження відповідає сучасному рівню дослідження безпекології як самостійної галузі знань, меті та змісту дослідження, є достатнім, верифікованим, внутрішньо несуперечливим.

Емпірична основа дисертації містить нормативні акти, дані офіційної статистики, включає результати власних досліджень авторки роботи та звітність вітчизняних підприємств. Емпірична основа дисертації створює необхідний базис для проведення аналітичних процедур та формування висновків авторки дисертаційної роботи.

Для виконання поставлених завдань дослідження використано загальні та спеціальні методи наукового пізнання, зокрема монографічний та морфологічний аналіз, упорядкування, метод експертних оцінок, порівняння, економіко-математичне моделювання, табличний та графічний методи, структурний, статистичний та системний аналіз.

Основні результати дисертаційної роботи згідно існуючих вимог необхідною мірою апробовані у діяльності органів державної влади та на вітчизняних промислових підприємствах, висвітлені у наукових працях авторки роботи за темою дисертації, обговорені на науково-практичних конференціях різного рівня. Міра апробації результатів дослідження, у тому числі в діяльності різних підприємств та інституцій, дає змогу дійти висновку про валідність та універсальний характер таких результатів.

Отже, аналіз теоретичного базису дослідження, використаної емпіричної основи, застосованих для вирішення поставлених завдань методів наукового пізнання, міри апробації результатів дисертації дає змогу дійти висновку про достатню міру обґрунтованості та достовірності представлених у дисертаційній роботі результатів дослідження.

3. Склад, зміст та структура дисертаційної роботи

Дисертаційна робота складається зі вступу, 5 розділів, висновків та додатків.

У вступі доведено актуальність теми, показано мету та завдання роботи, об'єкт та предмет дослідження, стисло описані отримані результати, надано результати апробації пропозицій та інформацію щодо публікацій авторки дисертації.

У I розділі дисертаційної роботи висвітлено історичні передумови актуалізації поняття економічної безпеки на всіх рівнях, з використанням нормативного підґрунтя показано основні наявні загрози та завдання забезпечення окремих складових економічної безпеки в Україні, розкрито наявні підходи до розуміння економічної безпеки об'єктів різного рівня; проведено аналіз змісту ключових у контексті роботи понять та категорій — «управління», «гнучкість», «гнучке управління», «система» тощо — сформовано смислові акценти у розумінні організацій як «машин» та «організмів»; розкрито концепти рівноважного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства, проведено змістовий аналіз інструментарію забезпечення економічної безпеки підприємства, у тому числі розглянуто стилі управління за окремими стейкхолдерами забезпечення економічної безпеки підприємства та конкретні інструменти гнучкого управління.

II розділ дисертаційної роботи присвячений аналізу методологічних засад гнучкого управління у контексті їхнього використання для забезпечення економічної безпеки підприємства. У II розділі стисло описано сучасні інструменти гнучкого управління — методологію Scrum, ощадливе виробництво, інструменти побудови гнучких організацій, інструменти гнучкої розробки програмного забезпечення, Agile-трансформації — та проведений аналіз використання таких інструментів у практиці управління; розглянуто поняття інституційного середовища та висвітлено положення щодо адаптації наявних інструментів гнучкого управління до фактичного інституційного середовища підприємств; сформовано пропозиції щодо використання гнучкого управління для ресурсного забезпечення економічної безпеки підприємства, у тому числі з виділенням середовища формування такого ресурсного забезпечення та передумов вибору інструментів гнучкого управління ресурсним забезпеченням діяльності підприємств.

Виправданою у контексті логіки роботи є увага у III розділі дисертації до питань аналізу середовища підприємства та оцінювання гнучкості системи економічної безпеки підприємства: розглянуто з використанням міжнародних рейтингів умови ведення бізнесу в Україні, проаналізовано динаміку індикаторів рейтингових оцінок умов ведення бізнесу, розглянуто рейтингові оцінки окремих областей України з позиції сприятливості для ведення бізнесу; розроблено пропозиції щодо оцінювання гнучкості системи економічної безпеки підприємства; кількісно оцінено гнучкість системи економічної безпеки окремих підприємств на підставі узагальненого інструментарію та розробленої форми.

IV розділ дисертаційної роботи присвячений питанням моделювання процесів гнучкого управління у контексті забезпечення економічної безпеки підприємств: розглянуто передумови формування системи гнучкого управління підприємством, показано використання нейронних мереж для формування такої системи, описано групи стейкхолдерів-користувачів моделі гнучкого управління для забезпечення економічної безпеки підприємства; з використанням необхідного інструментарію здійснене моделювання процесів формування системи гнучкого управління на основі побудови нейронних мереж; оцінено з використанням розробленої моделі загрози для окремих вітчизняних підприємств.

Завершенням дослідження є V розділ дисертації, у якому розроблений механізм забезпечення економічної безпеки промислових підприємств на основі використання інструментів гнучкого управління: розкрито передумови для використання інструментарію гнучкого управління у складі такого механізму, у тому числі вимоги до його формування, показано безпекові характеристики ефективного функціонування підприємства, цілі функціонування такого механізму тощо; представлені концептуальні положення гнучкого управління системою економічної безпеки як основи відповідного механізму, описано режими його функціонування, показано місце такого механізму у системі управління підприємством, його склад та запропоновано послідовність формування його структури, а також показано функції різних структурних підрозділів підприємства у забезпеченні його економічної безпеки; запропоновані концептуальні положення функціонування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства з уточненням дії механізму у алгоритмізованому вигляді.

Висновки дисертаційної роботи містять в узагальненому вигляді результати проведеного дослідження, є доречними та змістовими.

4. Наукова новизна положень, висновків та результатів дисертації

Аналіз положень, висновків та результатів дослідження, які представлені у дисертаційній роботі Л.С. Любохинець, дозволяє дійти висновку, що у роботі розроблено сукупність теоретико-методологічних основ та науково-практичних рекомендацій щодо використання гнучкого управління у забезпеченні економічної безпеки промислових підприємств.

Аналіз наукової новизни положень та результатів дослідження, які подані у дисертації, дозволяє стверджувати таке.

Теоретичним результатом дослідження, який формує тезаурус подальших напрацювань, стало уточнення категоріально-понятійного апарату дослідження, зокрема понять, які покладено у основу подальших напрацювань дисертаційної роботи — «безпекостійкості підприємства», «гнучкості управління підприємством», «ресурсного забезпечення системи економічної безпеки підприємства» (с. 67-70, 150, 334, 393). Конкретизація авторської точки зору щодо тезаурусу дослідження виступила необхідною передумовою точності подальших розробок та коректності логічних міркувань.

Заслугове на увагу розвинений у роботі інструментарій безпекоорієнтованого управління (п. 1.3, с. 85–102) у вигляді узагальнених авторкою конкретних управлінських інструментів гнучкого управління, які можуть бути використані для забезпечення економічної безпеки підприємства. На користь авторки роботи свідчить аналіз такого інструментарію з урахуванням виділених груп стейкхолдерів із виділенням стилів управління для кожного з таких стейкхолдерів (рис. 1.8, с. 89, табл. 1.5, с. 92, табл. 1.6, с. 94). Узагальнена сутність та описана міра практичного використання представлених інструментів створюють праксеологічні засади подальшого використання гнучкого управління для забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств.

Логічним кроком у дослідженні є аналіз методологій гнучкого управління у забезпеченні економічної безпеки підприємства (п. 2.1, с. 107–126), що дозволило узагальнити наявні інструменти гнучкого управління з метою створення інструментального базису забезпечення економічної безпеки підприємства та створити передумови адаптації використовуваних інструментів до особливостей інституційного середовища вітчизняних підприємств.

На позитивну оцінку заслугове представлений у дисертаційній роботі теоретичний базис гнучкого управління, у тому числі з метою його використання

для забезпечення економічної безпеки підприємства, зокрема позиція щодо розумного зваженого поєднання редукціонізму, детермінізму та холізму (п. 1.2, с. 72–76). Оригінальною слід визнати холархічну позицію щодо розуміння реакції суб'єктів на зміни зовнішнього середовища в контексті їхньої економічної безпеки (с. 75, 77). Дійсно, надмірний акцент на редукціонізмі як принципі функціонування системи економічної безпеки, який є доволі поширеним у сучасній економічній безпекології, представляється невиправданим. Обґрунтованою слід визнати представлену у роботі авторську позицію щодо забезпечення економічної безпеки підприємства на підставі використання слабких сигналів (с. 79–80) — логіка такої позиції полягає у тому, щоб готувати підприємство до реагування вже за отриманими слабкими сигналами у зовнішньому або внутрішньому середовищі щодо ідентифікованих загроз.

Самостійним результатом дослідження й водночас таким, який закладає теоретичні засади формування інших результатів дисертаційної роботи, є сформовані методологічні засади рівноважного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства (п. 1.2), у тому числі методи, інструменти та принципи реакції на руйнівний вплив зовнішнього середовища. Такі методологічні засади закладають підґрунтя необхідної гнучкості управлінських дій, у тому числі у контексті забезпечення економічної безпеки підприємства, для адекватно швидкого реагування на постійно зростаючу турбулентність зовнішнього середовища. Певною мірою такий результат варто розглядати як аргументовану спробу імплементації концептів теорії економічної нерівноваги (роботи А. Паргеза, Ф. Перу, А. Загаме) на мікрорівень економічної безпекології разом із методологічною експансією принципу Ле-Шательє-Брауна на рівень функціонування підприємств як окремих самостійних економічних суб'єктів. Безумовно, ідея інструментального підкріплення саме рівноважного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства заслуговує на свій подальший розвиток, але й спробу розробити цілісні методологічні засади такого підходу у дисертації слід визнати вдалою.

Результатом роботи, який має теоретичну цінність, слід визнати представлену у дисертаційній роботі (п. 5.1, с. 330–334) ідею «інтенсивності загроз», яку слід розглядати як вдалу спробу методологічної експансії щодо прояву загроз з урахуванням чиннику часу. Традиційно для опису загроз використовуються параметри ймовірності, математичного очікування, очікуваних втрат тощо. Збагачення параметрів загроз показником їхньої інтенсивності дозволяє краще враховувати

ймовірні негативні наслідки від таких загроз не тільки за рахунок можливих збитків внаслідок їхньої актуалізації, але й за рахунок періодичності прояву. Виділення двох параметрів загрози — сили небезпеки та інтенсивності — дозволяє краще ідентифікувати й описувати окремі фактори небезпеки у діяльності підприємства, а, отже, й забезпечувати гнучкість та динамічну стійкість підприємства у несприятливих умовах зовнішнього середовища. Крім того, такий розглянутий авторський підхід дозволяє відстежувати еволюцію загроз й превентивно приймати заходи для їхнього подолання.

Оригінальним результатом дослідження, який має не тільки наукову новизну, але й практичну цінність, є сформовані методологічні засади побудови механізму забезпечення економічної безпеки промислового підприємства на підставі активного використання інструментів гнучкого управління (п. 5.2, с. 335–360). В основу побудови такого механізму покладено імплементацію інструментарію гнучкого управління до системи управління підприємством та врахування інтересів різних груп стейкхолдерів під час створення такого механізму. Щодо відповідного механізму запропоновано параметри та режими його функціонування, місце у системі управління підприємством, послідовність формування структури, структурно-логічна модель та дія. Окремо слід звернути увагу на модель інформаційних потоків відповідного механізму, яка сприяє підвищенню швидкості реагування системи управління підприємством на можливі загрози економічній безпеці завдяки посиленню інформаційно-аналітичної підтримки прийняття рішень у системі управління підприємством.

Цінність представлених у роботі засад побудови механізму забезпечення економічної безпеки промислового підприємства полягає у створенні необхідних передумов операціоналізації поєднання представлених у роботі концептів економічної безпеки та гнучкого управління та їхньої спільної імплементації до системи управління конкретного підприємства.

Певний інтерес представляє розроблена у роботі модель гнучкого управління підприємством на основі нейромережевого діагностування (п. 4.2, с. 265–282). Така модель побудована на сучасному інструментарії, враховує варіабельність проміжних оцінок, містить коректний спосіб їхнього зведення, враховує інтереси стейкхолдерів. Перевагою моделі є те, що вона дозволяє встановити релевантний перелік управлінських рішень та врахувати загрози різної природи з метою їхнього подолання для забезпечення економічної безпеки.

До складу результатів дослідження, які мають наукову новизну, слід віднести сукупність удосконалених науково-методологічних підходів. Зокрема, у дисертаційній роботі удосконалено науково-методологічний підхід до оцінювання гнучкості системи економічної безпеки підприємства (п. 3.3, с. 217–246). Основою такого удосконалення став аналіз наявних підходів до оцінювання гнучкості підприємства, формування з використанням математичного інструментарію детермінованих кількісних залежностей, формування ознак-індикаторів для оцінювання гнучкості системи економічної безпеки підприємства, використання експертних оцінок для її розрахунку. За результатами визначення поточного рівня гнучкості системи економічної безпеки підприємства запропоновано вибирати доцільний режим функціонування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства (від «резервного» до «форсованого» відповідно до табл. 5.5, с. 343). Такий результат роботи збагачує теоретичні та інструментальні засади гнучкого управління підприємством у забезпеченні його економічної безпеки.

У дисертаційній роботі удосконалено науково-методологічний підхід до управління ресурсним забезпеченням функціонування системи економічної безпеки підприємства (п. 2.2). Зрозуміло, що для функціонування будь-якої системи у складі підприємства необхідними є певні ресурси, отже організація управління ресурсним забезпеченням на засадах проектного підходу дозволяє максимально швидко та гнучко використовувати наявні ресурси підприємства для забезпечення його економічної безпеки, що дозволяє підвищує ефективність подолання загроз у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства.

Представляється таким, що заслуговує на увагу запропонований у дисертації (п. 2.2, с. 129–132) підхід до сегментування інституційного середовища функціонування підприємства, який враховує явище дифузії інституційного середовища у різних країнах. Такий результат представляє безпосередній інтерес для забезпечення економічної безпеки вітчизняних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які вимушені враховувати стан інституційного середовища не тільки безпосередньо в Україні, але й у інших країнах, у яких вони здійснюють свою економічну діяльність.

В цілому, сукупність результатів дисертаційної роботи Л.С. Любохинець поглиблює теоретичні, методичні та інструментальні засади гнучкого управління у його використанні для забезпечення економічної безпеки підприємства.

5. Практична цінність положень, результатів та висновків дисертаційної роботи

Представлені у дисертаційній роботі результати мають не тільки суто наукову новизну, але й практичну цінність.

До складу результатів дисертації, які мають найбільшу практичну цінність, слід віднести такі:

рекомендації щодо оцінювання гнучкості системи економічної безпеки підприємства;

узагальнений інструментарій забезпечення економічної безпеки підприємств;

узагальнений інструментарій гнучкого управління з пропозиціями щодо його використання у контексті забезпечення економічної безпеки підприємства;

пропозиції щодо моделювання процесів формування системи гнучкого управління з використанням інструментів нейронних мереж;

пропозиції та рекомендації щодо побудови механізму забезпечення економічної безпеки підприємства.

На користь практичної цінності результатів роботи свідчить їхнє успішне використання (що підтверджується наданими документами) у діяльності державних установ, інституцій, суб'єктів господарювання, зокрема у Департаменті запровадження міжнародної транзитної системи Державної митної служби України (довідка № 090554), Агенції регіонального розвитку Хмельницької області (довідка від 27.05.2021 р.), Хмельницькій торгово-промисловій палаті (довідка від 22.03.2022 р. № 22-01/204.1), МПП «Схід» (довідка від 13.03.2020 р. № 16), ТОВ «Літма» (довідка від 10.02.2021 р. № 17), ТОВ «Хмельничанка» (довідка від 16.02.2022 р. № 75), ПАТ «Хмельницька швейна фабрика «Лілея» (довідка від 20.01.2022 р. № 14), Хмельницькій обласній організації Спілки економістів України.

6. Аналіз наукових публікацій за темою дисертаційної роботи

Відповідно до чинних вимог основні результати дисертаційної роботи розкрито у одноосібній монографії авторки дисертації, 6 статтях у наукових періодичних виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах Web of Science та SciVerse Scopus, 17 статтях у наукових фахових виданнях України, 16 матеріалах науково-практичних конференцій.

Кількість публікацій за темою дисертації є достатньою для висвітлення результатів дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора наук згідно чинних вимог.

7. Зауваження до дисертаційної роботи та дискусійні положення

В цілому, представлені у дисертаційній роботі положення та результати дослідження заслуговують на позитивну оцінку. Водночас окремі положення дисертації викликають зауваження або є дискусійними.

1. Авторка неодноразово використовує формулювання «управління економічною безпекою» (с. 34, 342, 344, 361 та ін.), але статус економічної безпеки саме як об'єкта управління не доведено. Навіть у межах методологічного плюралізму до розуміння економічної безпеки вона більшою мірою розглядається як стан, характеристика, умова тощо. Погляд на економічну безпеку як на об'єкт управління є дискусійним, не отримав висвітлення у сучасній парадигмі безпекології та однозначно потребує свого аргументування. Тим більш й авторка як основний використовує термін «забезпечення економічної безпеки».

2. Невиправданим представляється звуження об'єкта дослідження (с. 35) саме до підприємств легкої промисловості: значна частина розробок, представлених у дисертації, має універсальний характер і може бути поширена на інші галузі промисловості; у разі свідомого звуження об'єкта дослідження саме до економічної безпеки підприємства *легкої промисловості* (курсив мій — Ю.П.) доцільно було б дослідити її особливості та специфічні риси, які відрізняють її від інших галузей; тим більше що предмет дослідження охоплює промислові підприємства в цілому, і значна частина розробок присвячена економічній безпеці саме промислових підприємств (п. 3.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3). Отже, зв'язок об'єкта та предмета дослідження було б доцільно викласти більш узгоджено.

3. Представлені принципи формування рівноважного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства (с. 84), очевидно, заслуговують на увагу. Втім з тексту дисертаційної роботи через відсутність посилань незрозуміло, такі принципи є авторським доробком або узагальненням наявних точок зору. Цей факт доцільно було б конкретизувати.

4. Не повною мірою коректною можна визнати методологічну екстраполяцію під час оцінювання гнучкості системи економічної безпеки підприємства (п. 3.3): пропозиції щодо оцінювання гнучкості *елементу підприємства як системи* сформовані за результатами оцінювання *гнучкості системи* в цілому (курсив мій — Ю.П.), що цілком логічно привело до неоднозначної табл. 3.24 (п. 3.3, с. 231) як спроби оцінити гнучкість системи економічної безпеки підприємства (*елемента*) на підставі тверджень щодо

підприємства в цілому (*системи*). Подальші математичні розрахунки зауважень не викликають, але сама первинна база для їхнього здійснення та інтерпретації отриманих результатів викликає певний сумнів.

5. Рівні адаптації методологій гнучкого управління у практику діяльності підприємств (п. 2.2, с. 138) самі по собі зауважень не викликають. Втім для холичності представлених результатів доцільно було б не обмежуватися суто виділенням рівнів, але показати зв'язки між ними, їхній взаємний вплив тощо.

6. Одним з центральних понять дослідження є система економічної безпеки підприємства (п. 3.2, 3.3). Сам вибір такого поняття у контексті теми та мети дослідження є цілком виправданим. Водночас формування пропозицій щодо оцінювання гнучкості системи управління потребувало б аналізу змісту та структури такої системи, що у роботі не було проведено.

7. В основу оцінювання загроз під час моделювання процесів формування системи гнучкого управління на основі побудови нейронних мереж (п. 4.2) покладено експертний метод, що автоматично переносить недоліки та слабкі риси такого методу на результати оцінювання.

8. Рис. 5.13 (п. 5.3, с. 367) із коментарями до нього більш логічно було б представити у п. 5.2, який присвячений саме формуванню механізму забезпечення економічної безпеки підприємства, у той час як п. 5.3 більшою мірою розкриває особливості функціонування такого механізму. Тому у логіці дослідження спостерігається певний реверс: після викладення пропозицій щодо формування відповідного механізму надаються рекомендації щодо його функціонування (що є цілком логічним), а надалі знову увага привертається до особливостей формування механізму.

Надані зауваження не зменшують загальної позитивної оцінки представлених у дисертаційній роботі результатів дослідження та їхньої наукової новизни, але потребують певних коментарів з боку авторки роботи.

8. Загальна оцінка дисертації, її відповідності існуючим вимогам та висновки

Проведений аналіз тексту дисертаційної роботи Любохинець Л. С. на тему «Гнучке управління у забезпеченні економічної безпеки промислових підприємств», автореферату дисертаційної роботи, публікацій авторки роботи за вибраною тематикою дозволив дійти таких висновків:

тема дисертаційної роботи є актуальною, відповідає сучасним потребам

українських підприємств та національної економіки в цілому;

робота є самостійним науковим дослідженням, яке присвячене вирішенню науково-практичного завдання, що представляє інтерес та цінність для вітчизняних підприємств;

представлені у дисертаційній роботі результати дослідження у сукупності спрямовані на вирішення актуального науково-практичного завдання;

предмет та об'єкт дослідження відповідають змісту дисертаційної роботи, поставленим завданням та меті дослідження;

зміст дисертаційної роботи відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), за якою дисертацію подано до захисту;

результати дисертаційної роботи мають наукову новизну, збагачують теоретичні та праксеологічні засади економічної безпекології мікрорівня;

представлені у дисертації результати дослідження у вигляді конкретних моделей, механізмів, рекомендацій мають не тільки безпосередньо наукову новизну, але й практичну цінність, у вигляді завершених управлінських інструментів можуть бути використані у практиці управління вітчизняними підприємствами;

представлені у дисертації результати завдяки використаному теоретичному базису дослідження, його емпіричній основі, використаним методам наукового дослідження можуть бути визнані достовірними;

автореферат дисертації розкриває основні отримані результати дослідження й водночас не містить положень, які б були відсутніми за текстом дисертації;

результати та положення дисертації Л.С. Любохинець на здобуття наукового ступеня кандидата наук під час викладення положень дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора наук не використано;

згідно чинних вимог результати дисертаційної роботи пройшли успішну апробацію в діяльності державних установ та на промислових підприємствах, обговорені на науково-практичних конференціях;

дисертацію написано із дотриманням вимог наукового стилю, положення та результати дослідження викладено в цілому логічно та структуровано;

кількість та обсяг наукових публікацій за темою дисертаційної роботи відповідає чинним вимогам для дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Отже, результати проведеного аналізу дисертаційної роботи та наведені аргументи дають підґрунтя для висновку, що дисертаційна робота Л.С. Любохинець на тему «Гнучке управління у забезпеченні економічної безпеки промислових підприємств» відповідає пп. 9, 10, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567, а тому є підстави стверджувати, що авторка роботи – Любохинець Лариса Сергіївна – заслуговує присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент,
радник члена Рахункової палати,
доктор економічних наук, професор

Юрій ПОГОРЕЛОВ

Підпис Юрія ПОГОРЕЛОВА засвідчую

Член Рахункової палати,
доктор економічних наук

Андрій ДІДИК